

Еден нејросла- вен јубилеј

Двоесетгодишна сценографска дејност на академските сликари Томо
Владимирски и Василе Поповиќ — Цицо

Тоа е еден јубилеј што не беше прославен. Дваесет години на сценографска дејност. Не верувам дека некој до денес прославува вакви јубилеи. Или дека не кој ја одбележува. Се знае за артистички јубилеи, или за режисерски јубилеи. И тие се прославуваат свечено, Славениците застапуваат под факелите на сценската рампа и ги примаат букетите од цвеќиња подорочите и одликувањата во чест на една дејност што се одвивала непрекинато дваесет, дваесет и пет или повеќе години. Но јубилеј на сценографска дејност до денес не е одбележен. Или, доколку е одбележен, тоа било сосема бешумно. До денес не е одбележен ни еден јубилеј на костимографска дејност, или јубилеј на осветлувачка дејност во театарите. Малку невообичаено, оваа година беше одбележен еден јубилеј во Белградското народно позориште на театарскиот пожарар. И беше добро што беше одбележен. Затоа што една театарска претстава не е дело само на режисерот и артистите. Покрај нив, тоа е дело и на уште повеќе, би се рекло, автори. Тие се среќајќи, во третот, или во невидливиот, или на виртуалните постигања. На нив ретко им уштатуваме благодариот и пофалби. А знаеме дека и тие работеле со своите ране, и со своето срце, претстава да биде успешна. Знаеме, во ги забораваме. Забораваме, затоа што се во тој втор, или во оној невидливи план. Не

ги прославуваме нивните јубилеи. Не ги одбележуваме. А сепак, тоа е едно време исполнето со труд што треба да се признае и да се поздрават.

Еге, еден таков јубилеј имаа тие двајца, академските сликари Томо Владимирски и Василе Поповиќ — Цицо. Оваа година тие требаше да го прослават својот јубилеј: дваесетгодишнина на сценографска дејност во Скопскиот народен театар. Дваесет години исполнети со еден живот во оваа куќа покрај Вардар. Живот испустан со една дејност.

Но тие не го прославуваа својот јубилеј. Не го прославуваа како што се прославуваа обично јубилеите. На тој ден тие само се најдоа, во своите ателиери во театарското бифе, или во Клубот на писателите и се потсетија на тој ден пред дваесет години, кога како мали сликари, сеуште неафирмирани доволно, стапаа на работа во Скопскиот театар, со цел своите сликарски способности и талент да го вложат во создавањето на еден поинаков вид на уметноста, на оној вид што не привлекуваа некое посебно внимание на личновната публика или личновната критика. Се состави

наа тие, двајца другари, кои за тие дваесет години ги делеа меѓу себе своите успеси и неуспеси, и се пишуваша на тој прв ден, ги евоцираа своите спомени, се прашуваа: „Кога помнато толку време?“ И така го прославија својот јубилеј. Без шум, без поздравни говори, без поздравот и пофалби. Тито, негујин! На оној ист начин, на кој создаваа за тие дваесет години. На тој ден пред нив не застапаа фоторепортерите. Не светкаа блиц-лампити. Ни еден глас не се пренесе преку етерот. А сепак, тоа еден јубилеј. Еден празник. За тие двајца и за таа куќа во која живееле и создавале.

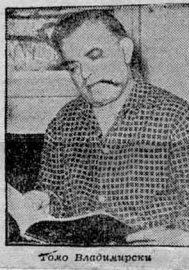
Томо Владимирски е роден во Скопје 1904 година. Василе Поповиќ — Цицо во Скадар, 1914 година. И двајцата се наоѓаат денес во групата на најистакнатите македонски сликари. Томо Владимирски, сликар што непосредно и толку не воведува во атмосферата на македонското подолбие своите тематски масли, акварели и графички. Василе Поповиќ-Цицо, нежинот лирик во своите акварели и реткиот сатирик и хуморист преку своите карикатури што се огледаа на јавниот културно — политички живот во нашата средина. Го зарпишале тие своето школување уште пред Втората светска војна и веднаш, сосема сигурно, трезно и зрело ја се поставиле на јавноста. Листаа на нивните колективни самостојни изложби не е мала, но, што е најзабележително, нивните дела ги наоѓаме на секој чекор. Тие се наоѓаат во галериите и музеите, во установите и приватните домове. Инаку тие ни ја подолуваат својата топлина и приност.

И двајцата ги познаваме. И со двајцата сме се среќикавале. На изложбите и таму каде се наоѓаат нивните дела. Но и во куќата покрај Вардар, цели дваесет години. Дури понекогаш и критиката ги одбележува нивните остварувања таму. Томо Владимирски е пофален за сценографската ја драмата „Макобраќи“, во операта „Трубулар“, Евгение Онегин“, во балетот „Охридска легенда“, „Лебедово езеро“, „Лабин и Дојрана“ и повеќе други. Василе Поповиќ-Цицо доби признание на критичарот за сценографските остварувања во драмата „Стаклена менаџерија“, во операта „Аида“, во балетот „Копелија“ и други.

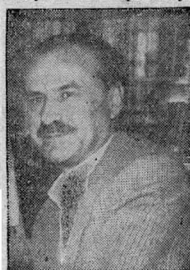
За дваесет години тие двајца направиле над стотици сценографии. За тие дваесет години, тие двајца се придружиле искрено кои напорите да се создаде една драмска, оперска или балетска претстава. За тие дваесет години над стотици паги тие биле автори, оние автори на кои не им се уштатуваат сепакви пофалби или чии остварувања не се доволно анализирани, за да се востанови колку тие придонесоа за успехот на едно дело. Дваесет години работеле тие. Творештво од посебен вид што заслужува внимание. Но својот јубилеј тие не го прославија

на оној начин, како што обично се прославуваат јубилеите. Тие го прославија со својата средба, Средба на која се потсетија за тој датум пред дваесет години. Го прославија со евоцирањето на спомените. Така, меѓу себе. Како секогаш. Сите свои постигања и неуспеси ги делеа меѓусебно. Не настојуваа тие да се одбележи тој датум. Сакаа скромно да го прослават само тие. Или не сакаа да прославуваат нешто што не е вообичаено да се прославува. А сепак, треба да се прослави. Или, ако ништо друго, да се одбележи. Ако сметаме дека не е нужно присуството на фоторепортерите, одржувањето на поздравните говори, букети цвеќиња и глас преку етерот, тогаш барем и ние, знаејќи со нив, да се потсетиме на тој датум, да го слушаме и ние своите раѓања на спомените. Затоа што, навистина, убав е денот што одбележува едно творештво од цели дваесет години. Тој ден е празник за славениците, а ние би требало да им го одделеме своето признание токму на тој ден и искрено да им покажаме за ја доживеват и својата педесетгодишнина, шесетгодишнина...

Радовислав ПЕШИЌ

Томо Владимирски

Василе Поповиќ — Цицо